

[Gert Petersen.]

sandt, er oprettet og kørt totalt uafhængigt af de parlamentariske myndigheder.

På denne baggrund er vort spørgsmål stillet, så meget desto mere som der stadig hersker uklarhed over sagen; ifølge Politikens referat søndag den 30. november af det konservative landsrådsmøde lader finansministeren dér, som om dementiet ikke er forekommet, og siger — jeg citerer — at:

„... det havde pyntet på de tidligere ministres prestige, om de i folketinget klart havde vedkendt sig deres ansvar såvel for Kejsergade som for efterretningstjenestens instrukser.“

Vi må spørge: hvad skete der i Kejsergade? Hvorfor skete det? Hvem besluttede, hvad der skulle ske, og hvem blev holdt i uvidenhed?

Hele sagen er efterhånden blevet så mystisk, at vi mener, der er al grund til at nedsætte en undersøgelseskommision, og vi spørger derfor regeringen, om den overvejer noget i den retning.

Statsministeren (Hilmar Baunsgaard): Regeringen er bekendt med, at ombudsmanden overvejer at foretage en undersøgelse vedrørende den i spørgsmålet rejste sag. I betragtning af det røre, der har været om den pågældende institutions virksomhed, og de forestillinger, som dette røre har givet anledning til, vil regeringen hilse et sådant initiativ velkommen.

Regeringen vil derfor afvente resultatet af ombudsmandens overvejelser.

Gert Petersen: Jeg takker delvis for svaret. Det er naturligvis interessant for os at vide, at ombudsmanden er i gang med sådanne overvejelser, og hvis ombudsmanden vil iværksætte undersøgelsen, kan vi da hilse det med tilfredshed, men jeg synes unægtelig, det havde set bedre ud, om regeringen selv havde taget initiativet. Regeringen har et medansvar for den situation, der er opstået. Nu må vi altså vente på ombudsmanden, og hvis der ikke sker noget derfra, må vi tage sagen op igen, hvis ikke regeringen selv gør det.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 19) findes i tidenden sp. 471, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 87).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Egon Jensen: Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Grünbaum, er forhindret i at være til stede, skal jeg gøre et par korte bemærkninger om ligningslovsforslaget.

Det problem, som vel har givet anledning til mest debat i udvalget, er ansættelsen af lejeværdien af landbrugets stuehuse. Vi er ikke sikre på, at de 2¼ pct. er det rigtige grundlag, men vi har i øjeblikket ikke mulighed for at komme med den rigtige procent. De oplysninger, vi har fået i udvalget, har givet anledning til megen tvivl om, hvorvidt man skal ansætte stuehusene til en fast værdi, og de tal, som fremkommer, siger ret uhyggelige ting, nemlig at et hus, der før var vurderet til 18.000 kr., efter den nye regel vil blive vurderet til 4.500 kr.

Der skal ingen tvivl være om, at der i min gruppe er meget stor usikkerhed over for, om vi skal gå ind for dette forslag, men vore repræsentanter i udvalget har sagt, at da vi jo ikke på nuværende tidspunkt kan fastsætte en bestemt procent, og da vi ikke kender det endelige resultat af den 14. almindelige vurdering, må vi tage det til efterretning, som finansministeren har givet udtryk for, nemlig at han, når 14. almindelige vurderings resultat foreligger, vil anmode statens ligningsdirektorat om at foretage en undersøgelse med hensyn til en nærmere bedømmelse af disse regler.

Afgørende må det imidlertid være, at vurderingsgrundlaget er rigtigt, ellers hjæl-

[Egon Jonsen.]

per det ikke med en fast procent, og her har vi også vore meget stærke tvivl. Der vil jeg gerne spørge finansministeren, om vi på nuværende tidspunkt, hvor vi, om man så må sige, er på gyngende grund, har mulighed for i stedet at anvende den samme skønsmæssige lejeværdi, som man har anvendt hidtil. Når jeg siger det, er det ud fra den betragtning, at hvis vi nu fastsætter en procent for stuehusenes lejeværdi og med den 14. almindelige vurdering kommer til et resultat, hvorefter lejen skal sættes ganske betydeligt op, så vil skatteyderne ikke kunne forstå, at de det ene år får lejeværdien sat ned, medens de næste år får den sat op.

Jeg beder om, at vi mellem anden og tredje behandling får mulighed for yderligere at drøfte dette spørgsmål. Som jeg sagde før, er vi meget i tvivl, også netop fordi de tal, vi har fået oplyst, er så svingende og så forskellige.

Et andet problem er de medhjælpende hustruer. Efter kildeskattelovens regler er det sådan, at hvis en medhjælpende hustru bare har et mindre beløb i indtægt ved siden af det arbejde, hun har som medhjælpende hustru, f. eks. diæter i et sogneråd, så mister hun retten til at blive beskattet som medhjælpende hustru. Det er og kan ikke være rimeligt. Der bør fastsættes et beløb, som kan tjenes ved siden af arbejdet hos ægtefællen, ellers vil vi diskriminere disse kvinder. Eksempelvis vil ingen naturligvis kunne tage del i et sogneråds- eller kommunalbestyrelsesarbejde, hvis de bare på grund af nogle få hundrede kroner mister retten til at blive beskattet som medhjælpende hustruer. Jeg vil gerne spørge finansministeren, hvor langt finansministeren er nået i overvejelserne. Jeg ved, at finansministeren kender problemet, og jeg tror, vi i enighed må kunne nå frem til et resultat på dette område.

De øvrige ændringer er af teknisk karakter, så dem vil jeg ikke gå ind på, men i øvrigt anbefale lovforslagets overgang til tredje behandling, og at vi mellem anden- og tredjebehandlingen specielt ser på stuehusproblemet.

Haunstrup Clemmensen: Jeg vil gerne først på mit partis vegne give udtryk for glæde over, at der er opnået enighed i ud-

valget om samtlige de ændringsforslag, der her er til behandling. Deraf følger jo umiddelbart, at også vi fra det konservative folkepartis side kan tiltræde dem. Vi tror, det er en lykkelig og værdifuld ting, at der om disse regler er så bred enighed som overhovedet muligt.

Det er rigtigt, som den ærede socialdemokratiske ordfører gav udtryk for, at der i udvalget har været grundige drøftelser vedrørende reglerne for landbrugets stuehuse. Jeg vil gerne understrege også fra vor side, at der jo med de nye regler ikke er tilstræbt hverken en skærpelse eller en lempe, men at det er et forsøg på at gennemføre så ensartede regler landet over som overhovedet muligt. Også vi er klar over, at der kan være tvivlsspørgsmål på dette område, og fandt det derfor overordentlig værdifuldt, at der i et samråd blev givet tilsagn om, at statens ligningsdirektorat vil foretage en undersøgelse, når den 14. almindelige vurdering er afsluttet, således at man får mulighed for at se, om det, der nu gennemføres, er rimeligt eller mindre rimeligt.

Foranlediget af de bemærkninger, hr. Egon Jensen gjorde vedrørende medhjælpende hustruer, må jeg måske erindre om, at det ikke er kildeskatteloven, men kun ligningsloven, vi her har til behandling; men det ændringsforslag, der er bebudet fra ministerens side, er vi naturligvis også i høj grad interesseret i at få så snart som muligt, således at man ved kildeskattelovens endelige behandling kan få disse regler gennemført. For alle er jo enige om, at der her er tale om en ganske utilfredsstillende ordning; en ordning, som heller ikke vi kan acceptere.

Jens Føged: Også fra venstres side kan vi tiltræde de ændringsforslag, der er stillet, og jeg skal kun gøre nogle enkelte bemærkninger i anledning af debatten om stuehusenes boligværdi.

Jeg finder, at den måde, hvorpå man nu forsøger at fastsætte stuehusenes lejeværdi, nemlig som en procentsats af vurderingen, er langt bedre for den enkelte borger så vel som for skattemyndighederne, der herved får et fastere kriterium, end man havde, da ansættelsen var skønsmæssig. Jeg er derfor tilfreds med, at vi er på vej over i

[Jens Foged.]

den nye vurderingsmåde. Jeg kan naturligvis tiltræde, at de undersøgelser, der bliver foretaget, efter at 14. almindelige vurdering er færdig, bliver gransket nøje, for at vi kan se, om den boligværdiprocent, vi sætter, er korrekt, for også vi har den opfattelse, at det hverken skal være en stramning eller en lempelse, idet vi finder, at det indtil nu har været nogenlunde rimeligt.

Jeg skal kun give tilslutning til det spørgsmål, der er rejst om de medhjælpende hustruer. Vi håber, at det gennem kildeskatteloven bliver muligt at få det problem løst og det ret omgående.

Må jeg i forlængelse af debatten i går vedrørende ændring i lov om bygningsfredning over for den højtærede finansminister rejse det spørgsmål igen, som da blev rejst, og kort citere, hvad der står i betænkningen fra udvalget, der behandlede dette lovforslag:

„I udvalget er der enighed om, at det årlige tilskud til statens bygningsfredningsfond egentlig burde forhøjes ud over de 800.000 kr. Da det på grund af den økonomiske situation ikke lader sig gøre, henstiller udvalget, at man overvejer at forøge ejernes interesse for vedligeholdelse af fredede og andre bevaringsværdige bygninger ved at bevilge udvidet skattelettelse i forbindelse med restaurering.“

Jeg vil gerne anmode den højtærede finansminister om at tage det problem op til realistisk bedømmelse. Jeg finder, at fremfor at sige: disse bygninger ønsker vi bevaret, og vi vil derfor give statstilskud til deres bevarelse, vil det være langt, langt bedre, om enkeltpersoner, der var i besiddelse af sådanne bygninger, fik en sådan skattemæssig placering, at bygningerne uden statens indblanding i øvrigt kunne holdes i orden. Jeg tror, det haster. Jeg tror, som det fremgik af debatten i går, at der er mange bygninger, vi ønsker bevaret, men vi ønsker naturligvis, at det skal være så billigt for samfundet som overhovedet muligt, og derfor finder jeg, at denne henstilling fra et samlet udvalg til finansministeren snarest muligt bør følges op, og derfor anmoder jeg ministeren om eventuelt alle-

rede mellem anden og tredje behandling at komme med et forslag, der følger denne henstilling op.

Martin Pedersen: Da mit partis ordfører, hr. Helge von Rosen, ikke kan være til stede, skal jeg på det radikale venstres vegne give tilslutning til det foreliggende lovforslag med de af finansministeren stillede ændringsforslag.

Med hensyn til landbrugets stuehuse er det rigtigt, at der i udvalget har hersket betydelig usikkerhed. Formålet er jo imidlertid at få en ensartet lejeansættelse af landbrugets stuehuse landet over, og forudsætningen herfor er naturligvis, at man bygger på en ensartet vurdering. Jeg vil gerne, som jeg også gjorde det ved første behandling, give udtryk for min betænkelighed ved den måde, hvorpå vi har lavet boliglovgivning her i landet. Det er betænkeligt for mig, at man principielt ansætter lejeværdien efter forskellige love. Det naturlige ville være, at man ved fastsættelse af lejeværdien i landets parcelhuse altid anvendte den aktuelle vurdering for samtlige huses vedkommende i stedet for for et flertal af husenes vedkommende at anvende en forældet vurdering.

Der er jo nu enighed mellem boligforligets parter om den lovgivning, der foreligger her, og det betyder jo, at socialdemokratiet har anerkendt, at denne lovgivning er rimelig set i forhold til det eksisterende boligforlig. Det ville derfor efter min opfattelse være ønskeligt, om boligforligets parter optog til forhandling dette spørgsmål, således at vi ved næste ligningslov, den, der vedrører alle parcelhuse i landet beskattedes principielt ens, det vil sige efter den aktuelle vurdering. Det, man er enig om her, er jo en leje på $2\frac{1}{4}$ pct., for så vidt angår 1970, og det ville jo svare til en lejeværdi på $2\frac{1}{2}$ pct. i 1971. Det er jo netop balancepunktet, forudsat at forvurderingen viser sig at være rigtig, når vi får den endelige vurdering for hele landet. For 40 pct. lagt til de $2\frac{1}{2}$ pct. giver jo $3\frac{1}{2}$ pct. Der skulle derfor være god mulighed for, at boligforligets parter kunne enes om, at man i stedet for at køre videre med en forældet vurdering rettede den skævhed, der derved ville op-

[Martin Pedersen.]

stå, op ved at gå over til at anvende den aktuelle vurdering for samtlige landets parcelhuse. Her er der jo faktisk indirekte fra socialdemokratiets side givet tilslutning, og man vil sikkert meget vel kunne anerkende 2½ pct.s reglen.

Vi kan jo ikke bestemme det i dette udvalg, men jeg har alligevel ønsket ved denne lejlighed at fremhæve det ønskelige i, at vilkårligheden på boligområdet ikke får lov at brede sig, således som det vil blive tilfældet. Vi må jo huske på, at når vi om 4 år kommer til 15. almindelige vurdering, står vi over for problemet igen. Så jeg tror, det vil være ønskeligt, om man fra boligforligets partier tager dette spørgsmål op til overvejelse.

Jeg skal i øvrigt anbefale lovforslaget og de stillede ændringsforslag.

Ømann: En af forudsætningerne, som regeringen havde for at fremsætte forslaget om et nyt princip for ansættelse af lejeværdien i landbrugets stuehuse, var jo den, at man ville have tilvejebragt et rimeligere forhold mellem ansættelsen for boliger i stuehuse og boliger i øvrigt. Det står ret klart, at nogen parallelitet i de to værdiansættelser kan der ikke blive tale om med det vurderingsgrundlag, som vurderingerne af stuehuse har afgivet.

Efter de foreløbige beregninger, der er foretaget, skulle der være tale om en vis højnelse af lejeniveauet også for landbrugernes stuehuse, men erfaringerne fra arbejdet i marken siger noget andet. Når vi er gået ind for princippet om en procentuel beregning af lejeværdien, beror det på, at dette indebærer en meget stor ligningsmæssig forenkling, og jeg har forstået på repræsentanter for den højeste ligningsmyndighed, der er mødt i udvalget, at de ville være meget ked af det, hvis man gik tilbage til det gamle princip, hvorefter man skulle vurdere i det enkelte tilfælde og afgive skøn om hver enkelt landbrugsejendoms stuehus' lejeværdi. Det er altså et princip, der vil afskaffe en masse sager og en masse kedelige tvister.

Men vurderingsgrundlaget er mildt sagt ujævnt, og jeg tror nok, man må sige, at hovedindtrykket er, at de herskende vurderingsprincipper ikke er velegnede til at

give grundlag for en fastsættelse af boligværdien. Det var derfor min klare forudsætning, at der her er tale om et forsøg, en forsøgsordning, som kan få lov til at køre et års tid, og så må man alvorligt overveje, om man kan forsvare at fortsætte med den. Men jeg må også sige, at de efterretninger, jeg har fået om virkningerne af anvendelsen af dette princip, procentprincippet, tyder på, at der vil forekomme ret store nedsættelser af lejeværdierne, der jo i forvejen, som jeg har anført, ligger på et for lavt niveau, og jeg må sige, at det har gjort et sådant indtryk på mig, at jeg godt mellem anden og tredje behandling vil være villig til at overveje, om vi allerede nu kan nå til en afklaring og til fastsættelse af mere sikre principper. Dette siger jeg i relation til det, som den socialdemokratiske ordfører udtalte om dette spørgsmål.

Holm Tved: Når jeg tager ordet her ved anden behandling af forslaget til ny ligningslov, er det med særligt henblik på § 14 A. Nu vil man altså forlade det gamle princip, den skønsmæssige ansættelse, som er foretaget af de lokale ligningsmyndigheder igennem flere år, hvor der efterhånden har dannet sig en praksis, og hvor man har opnået erfaring i at ansætte lejeværdien af disse boliger.

Det lokale skøn er jo bl. a. bygget op på det lokale kendskab til stuehusets indretning. Det er altså først og fremmest dér, man sætter ind, i mange tilfælde oven i købet ved en synsforretning, hvor man har været ude at besigtige stuehuset og derefter har ansat det til en bestemt leje. Derved kan der fremkomme det, som måske kan være lidt iøjnefaldende og har været lidt iøjnefaldende, at der på to gårde, der har ensartede stuehuse, sker en tilsyneladende uensartet ansættelse af huslejeværdien, fordi det ene er gammelt, det andet nyt eller moderniseret. Derved kan disse tilsyneladende uensartede ansættelser fremkomme. Men jeg mener, at det er noget, der taler for, at man opretholder denne regel.

Mit partis ordfører og andre ordførere har i dag givet udtryk for meget store betænkeligheder ved gennemførelsen af § 14 A under de nuværende forhold. Sagen er jo den, at man altså vil gennemføre denne paragraf i ligningsloven nu, hvor man ikke

[Holm Tved.]

kender den 14. almindelige vurdering, og hvor man ikke kender konsekvenserne af den. Jeg ved meget vel, at en skattekreds i Jylland har indsendt materiale og har protesteret imod, at man gjorde det, og jeg kender også det svar, som er kommet fra finansministeren om, at man ikke kan lægge stikprøver fra en enkelt skattekreds til grund, det er et for snævert område, og det kan jeg for så vidt give finansministeren ret i, men jeg vil også gerne nævne, at amtsligningsinspektøren i Ålborg amt siger, at vurderingerne i den skattekreds aldeles ikke ligger højere end andre steder.

Jeg skal undlade at drage eksempler frem fra min egen skattekreds, da den ligger i Nordsjælland, i Frederiksborg amt, hvor vi har ganske særlige forhold, og hvor der er ganske særlige ting at tage i betragtning. Men fra Jylland har vi grelle eksempler. Der er f. eks. stuehuse, der er vurderet til 2.400 kr. om året, og det er dog ikke nogen høj leje for et velindrettet stuehus, ikke i forhold til, hvad man må betale for parcelhusene. Her vil man, hvis man bruger 14. almindelige vurdering — de tal, man kender herfra — og de $2\frac{1}{4}$ pct., få en nedsættelse af en leje på 2.400 kr. på fra 900 kr. op til 1.300 kr. Det kan ikke være rimeligt, og der er intet at sige til, at man i denne skattekreds har gjort indsigelse herimod.

Endnu værre ligger det i Frederiksborg amt. Det er ganske naturligt. Her har vi et andet problem, og det er vel nok specielt et nordsjællandsk eller måske et sjællandsk problem. Det er dem, vi ude omkring de lokale lignende myndigheder imellem kalder for københavnerbønder — det er altså ikke aktive landmænd — der køber gårde op, hvor de ønsker at bo, og det er da helt i orden, det skal de have lov til, når de har råd til det, eller rettere sagt, når de gerne vil have deres indtægt bragt ned, for det er jo ofte det, der er tilfældet. Her havde de lokale ligningsmyndigheder sat lejeværdien af bolig i en ejendom til 18.000 kr. om året, og det er bestemt ikke for højt, men ejeren — det vil jeg gerne tilføje — indankede sagen for landsskatteretten; han mente, 12.000 kr. var mere passende. Denne ejer vil komme til at betale af 4.000 kr., hvis vi lægger vurderingen og de $2\frac{1}{4}$ pct. til grund. Det vil sige, at lejeværdien sættes 8.000 kr.

lavere, end han selv havde vurderet den til, og 12.000 kr. lavere i forhold til det, ligningsmyndighederne havde sat den til. Denne mand, som altså også er københavnerbonde, som vi kalder dem, vil her ved kunne nedbringe sin indtægt tjent andet sted — ikke ved landbruget — og dermed oparbejde et underskud, som han kan trække fra.

Disse eksempler siger vel nok noget om, hvor usikkert det er med dette at fastsætte en bestemt procent for den slags ejendomme. Dertil kommer, at der vil blive endnu større skel lokalt mellem landbruget og andre erhverv, håndværkere, købmænd osv., der har deres virksomhed i deres bolig, og hvor over 25 pct. af boligen er inddraget til erhverv. Her har man stadig væk skønnet, og dette skøn ligger i forvejen højere end skønnet for landbrugsejendommenes stuehuse. Når man får yderligere afstand mellem disse ejendomme og landbrugsejendommene, ja, så kan jeg ikke se rettere, end at man burde udsætte vedtagelsen af § 14 A i den nye ligningslov, indtil man havde grundlaget, 14. almindelige vurdering, og fandt ud af, om ikke det var muligt at differentiere procenten rundt omkring i landet. Der er en væsentlig forskel på efterspørgslen efter at bo på en landejendom i Nordsjælland og f. eks.ovre i Vestjylland.

Jeg vil henstille, at man, hvis man fastholder, at § 14 skal træde i kraft med denne ligningslov, på et bredere grundlag rundt omkring i amtsligningsinspektoraterne undersøger resultatet af anvendelsen af de $2\frac{1}{4}$ pct. på vurderingen sammenlignet med den hidtidige skønsmæssige ansættelse.

Jeg vil også gerne her sige, at man, hvis man laver dette forsøg, som jeg forstår det skal være, dermed vil tilsidesætte et arbejde, der ellers bliver sat meget højt — det bliver i alle tilfælde sagt, at det bliver sat meget højt — det arbejde, som de lokale ligningsmyndigheder og skatterådene rundt omkring udfører. De har kendskab til tingene. Det har vi ikke herinde i folketinget, men her vil man altså tilsidesætte den erfaring og det kendskab, som man har ude omkring.

Et helt andet spørgsmål — jeg ved ikke, om det kan opstå — er, om de skatteydere, der får denne væsentlige nedsættelse i deres lejeansættelse efter § 14 A, ikke med fuld

[Holm Tved.]

ret kan sige, at så må vore ansættelser gennem de sidste 3 år tages op til ny undersøgelse, for så har vi altså betalt for meget, fordi lejeværdien af vore boliger har været sat for højt.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg vil gerne takke udvalget for den enstemmige indstilling om vedtagelse af dette års ligningslov. Den, der har hørt behandlingen her i dag, har måske ikke det samme indtryk af en enig indstilling fra udvalgets side. Der er jo sagt en hel del især om stuehusenes fremtidige beskatningsform, som måske nok kunne afspejle en vis uenighed, og jeg har da også været i udvalget og drøftet det med udvalgets medlemmer og her erfare, at man ikke er ganske enig om disse nye principper, der nu føres ud i praksis.

Det har, som også hr. Ømann nævnte, været et forsøg på at få de samme lejeværdiprincipper for stuehuse som for parcelhuse og for andre huse, arbejderboliger på landet osv., således at man på grundlag af en vurdering efter salgsværdien tager den samme procent i lejeværdi, hvad enten huset er beliggende i et landdistrikt eller i bykvarterer. Og når hr. Holm Tved taler om, at der er jo en væsentlig forskel fra egn til egn med hensyn til efterspørgsel, vil jeg sige, at det vil jo afspejle sig i selve vurderingen. Hvis man ved vurderingen går frem efter de principper, man skal gå frem efter, afspejler den jo, at der er en højere pris på den nordsjællandske jord, end der erovre i Jylland. Nu ryster hr. Holm Tved på sit kloge hoved, men det skulle i hvert fald være vurderingens formål at se på beliggenheden og på efterspørgslen i de pågældende områder.

Men jeg har som sagt givet det tilsagn, og det vil jeg gerne bekræfte her, for at få et enigt folketingsudvalg bag ligningsloven, at så snart ligningsdirektoratet har resultaterne af 14. almindelige vurdering, bliver disse bearbejdet og analyseret og derefter fremlagt i det folketingsudvalg, som formentlig kommer til at sidde et godt stykke tid også for at følge kildeskatten i praksis, og for at vi her kan have et sted, hvor regeringen og folketingsrepræsentanter kan drøfte de skatteproblemer, som vil opstå, når kildeskatten træder i kraft den 1. januar

1970. Jeg mener altså fortsat, at det er det rigtige princip.

Skatterådet i Hellum-Hindsted herreders skattekreds har jo sendt en skrivelse til folketingsudvalget, men efter de oplysninger, jeg har givet folketingets udvalg, viser det sig, at vurderingerne i Hellum-Hindsted herreder ligger under vurderingerne i de naboskattekredse, der er tale om, endda ret betydeligt under, således at det ikke er sikkert, at Hellum-Hindsted er typisk for de vurderinger, der ved den 14. almindelige vurdering finder sted af stuehusene.

Spørgsmålet om medhjælpende hustruer er blevet rejst både af hr. Egon Jensen og hr. Haunstrup Clemmensen, og jeg vil gerne sige, at sagen formentlig vil være klar til kildeskatteudvalget i morgen, således at man får et ændringsforslag fra min side om ændrede beskatningsforhold for de medhjælpende hustruer.

Hr. Jens Føged spurgte mig direkte om det problem, der er opdukket i udvalget om lovforslaget om bygningsfredning, og som kulturministeren har orienteret mig om. Det drejer sig om, at man ad skattemæssig vej skulle kunne hjælpe de ejere, der ofrer betydelige beløb på at holde en fredet bygning ved lige. Jeg har naturligvis bemærket mig dette, men jeg tvivler på, at jeg inden bygningsfredningslovforslagets tredje behandling vil kunne være klar med et så grundigt arbejde, at man kan se, om man kan lovgive på dette grundlag, og hvordan man skal kunne hjælpe disse ejere skattemæssigt, som afholder udgifter på en fredet ejendom. Men jeg vil håbe og tro, at det kan klares, og jeg vil naturligvis, hvad enten det er et skatteudvalg eller et fredningsudvalg, der her i folketinget er kommet med en henstilling, forsøge at efterkomme den.

Ja, jeg har vist ikke flere bemærkninger at gøre i dette indlæg. Jeg takker som sagt for det arbejde, der er udrettet, og håber, at vi kan vedtage ligningsloven i enighed, således som betænkningen giver udtryk for. Jeg mener, at vi nu må gøre dette forsøg med stuehusene og så få materialet fra den 14. almindelige vurdering og på det grundlag træffe vor endelige afgørelse af, hvordan stuehusbeskatningen skal være i fremtiden.

Hr. Martin Pedersen: Hvis jeg lige må sige det — var inde på, at man skulle have

[Finansministeren.]

ensartet vurdering for alle parcelhuse og alle stuehuse. Det princip lyder jo tilforladeligt, men som han selv var inde på, er boligforliget jo ikke i overensstemmelse med dette princip. Dertil vil jeg sige, at vi naturligvis er klar til en drøftelse af hele denne beskatning, men som det allerede fremgik af de forhandlingerne, vi havde ved første behandling, var vi alle enige om, at de nuværende parcelhusejere ikke skulle have ændret den status, de fik ved boligforliget. Derfor vil det nok være vanskeligt med respekt for det, vi var enige om dengang, at indføre hr. Martin Pedersens principper. Jeg mener fortsat, at de nuværende parcelhusejere ikke skal berøres af en eventuel ændret beskatning eller ændrede beskatningsprincipper.

Egon Jensen: I anledning af, at finansministeren omtalte parcelhusproblemet, vil jeg gerne bekræfte, at vi i socialdemokratiet ikke har noget som helst ønske om, at de nuværende parcelhusejeres status skal ændres. Hr. Martin Pedersen var inde på problemet om en ensartet procent for samtlige parcelhuse, og det er klart, at dette rent administrativt og på anden vis ville være rigtigt. Men vi har tidligere fra vor side peget på, at netop de større parcelhuse måske burde have en større lejeværdi, og det er et spørgsmål, vi skal tilbage til ved en eller anden lejlighed.

Jeg vil gerne sige tak til finansministeren for udtalelsen om medhjælpende hustruer. Jeg ved ikke, om jeg af den måde, finansministeren udtrykte sig på, kan opfatte det sådan, at det ændringsforslag, som kommer i morgen, får virkning for 1970. Hvis det er tilfældet, løser vi måske allerede problemet nu, og det kan jeg kun være tilfreds med.

Finansministeren svarede ikke på det spørgsmål, om man kunne opretholde skønet om lejeværdien, men hvis ikke andet bliver sagt, vil jeg tage det som udtryk for, at det mener finansministeren ikke man kan. Jeg sagde i mit første indlæg, at jeg gik ud fra, at vi mellem anden og tredje behandling yderligere kunne se på problemet; det skulle forstås på den måde, at vi i en udvalgsbehandling lige kunne få drøftet problemet igennem.

Finansministeren har opfattet det rigtigt: medens der tilsyneladende er en enstemmig indstilling fra samtlige partier, fremgik det vist både af mit og af hr. Holm Tveds indlæg, at usikkerheden ikke er blevet mindre, siden vi afgav indstillingen.

Jens Føged: Jeg vil gerne takke finansministeren for tilsagnet om, at det problem, der er dukket op i udvalget om lovforslaget om bygningsfredning, vil komme til realitetsbehandling.

Må jeg i anledning af hr. Holm Tveds indlæg sige, at den ros, der blev uddelt til de lokale ligningsmyndigheder for deres skøn over stuehusene, er fuldkommen berettiget. Men man skal ikke glemme, at vi nu går over til storkommuner, og dér bliver det helt anderledes vanskeligt for ligningskommissionen, som ikke bliver nær så lokalt betonet, som den har været før. Derfor må jeg mene, at dette med skøn over stuehuse overhovedet ikke passer ind i den nye kommunestruktur.

Må jeg endelig tilføje, at ved en vurdering af en ejendom, hvor man piller stuehuset ud som en særskilt del, er der den fordel, at vurderingen kan påklages til ny undersøgelse, og at man oven i købet, hvis man føler, at ens nabos ejendom ikke er vurderet rigtigt, har ret til at klage over naboens vurdering; på den måde kommer det under lup, så sagen bliver nøje undersøgt. Jeg finder derfor, at det, vi her er ved at gå over til, må være rigtigt i den nye tid med storkommuner.

Martin Pedersen: Jeg vil gerne sige til finansministeren, at det i og for sig ikke er min tanke at stille landets parcelhusejere ringere, taget som helhed. Det er min tanke, at man gennem forhandling mellem boligforligets parter på grundlag af den enstemmighed, der foreligger i den nuværende lovgivning, skal tage spørgsmålet op. Der sker nemlig nu forskelsbehandling af parcelhusejerne. Ude i landet vil masser af mennesker kunne sige, at alle de, der bygger huse og får dem vurderet efter 14. almindelige vurdering, vil få en gunstigere stilling end andre, og for andres vedkommende vil det være modsat. Den skævhed, der derved skabes, vil man blive nødsaget til på et eller andet tidspunkt at rette op. Når vi

[Martin Pedersen.]

kommer til 15. almindelige vurdering, kommer problemet igen, og så vil man risikere at nå til at skulle arbejde med nogle huse efter 13., nogle efter 14. og nogle efter 15. almindelige vurdering. Så vil man fra administrationens side have rettet skævheden op, og det vil meget let kunne virke i retning af at gøre det sværere at lave en god ordning på disse områder. Jeg anser det derfor fortsat for meget ønskeligt, at man får den skævhed, som nu skabes, rettet op på det tidligst mulige tidspunkt, og henstiller til finansministeren at overveje dette, inden forslaget til ligningslov for 1971 fremsættes her i tinget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslagene nr. 1-3, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 4 om indsættelse af en ny paragraf, ændringsforslagene nr. 5 og 6 og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

(Lovforslaget (nr. 67) findes i tillæg A. sp. 1217, fremsættelsen i tidenden sp. 1681).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget. Hvis ingen

gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Forhandling om undervisningsministerens redegørelse af 27. november om målsætningen for uddannelsespolitikken.

(Redegørelsen findes i tidenden sp. 1547).

Formanden: Efter henstilling skal jeg forlænge de i forretningsordenen angivne talletider til det dobbelte, således at talletiden ved første indlæg for ordførerne er en halv time og for andre medlemmer 10 minutter.

K. B. Andersen: Under åbningsdebatten i oktober henstillede jeg til undervisningsministeren at komme med et oplæg, der kunne danne grundlag for en principiel målsætningsdebat om den kommende tids uddannelsespolitik. Statsministeren gav dengang tilsagn om, at denne anmodning ville blive imødekommet, og det er nu sket gennem undervisningsministerens oplæg i torsdags. Jeg vil gerne her til indledning takke for, at vi får anledning til sådanne principielle overvejelser om vores uddannelsespolitik, overvejelser, der ikke er knyttet til et enkelt lovforslag og et enkelt delområde, men går på hele uddannelsesfeltet.

Det er uden videre klart, at der er synspunkter i undervisningsministerens tale, jeg kun kan være helt enig i. Det gælder f. eks. den høje prioritering af udbygningen af skolens indsats for børn og unge med handicap af den ene eller anden art; der må ikke med rette kunne peges på glemte grupper under disse års hastige udvikling på folkeskolefeltet eller inden for andre uddannelser. Også ønsket om at nedbryde skarpe grænser mellem såkaldt almendannende og såkaldt erhvervsbetonet undervisning for de unge kan jeg helt ud tilslutte mig, og det samme gælder understregningen